

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, št. 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

K R Š K O, DNE 13. junija 1953

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Zakon o zemljiškem skladu-orožje delovnega ljudstva proti širjenju kapitalizma na vasi

Pred kratkim je ljudska skupščina FLRJ sprejela zakon o zemljiškem skladu. Kakor smo že poročali, po tem zakonu kmet ne more sedovati več kakor 10 ha obdelovalne zemlje, izjeme so sicer dopustne tudi do 15 ha, to izjeme pa veljajo le za izrazito pasivne kraje, ki pa jih v krškem okraju ni, ali pa so zelo redki. Kraje, v katerih bo okrajna komisija lahko zadostila več kakor 10 ha obdelovalne zemlje, bo določil Izvršni svet LRS. Te izjeme pa bodo z ozirom na strukturo zemlje v našem okraju redke ter je upanje nekatere kmetov, ki bodo po zakonu o agrarnem skladu oddali višek posesti v last družbe, da bodo vendarle nekako prišli po vseh mogočih kanalih iz te njihove astiške, neutemeljene.

V obdelovalno zemljo se štejejo njive, travniki, vrtovi, sadovnjaki in vinogradi. V obdelovalno zemljo ne štejemo pašnikov, gozdov, stavbišč in ostale neobdelovalne, to je takozvane nerodovitne zemlje. Pri delu komisije same so se že pojavili primeri, o katerih je prav, da smo vsi obveščeni. Predvsem podatki o površinah niso povsem točni. Kataster izkazuje drugače površine, kakor pa z njimi razpolagajo občinski ljudski odbori. V takih primerih je seveda treba podatke vskladiti, jih prekontrolirati. Komisija se seveda ne bo mogla ozirati samo na trditve v poštev prihajajočih posestnikov, pač pa bodo le-ti morali svoje trditve tudi dejansko dokazati s vsemi potrebnimi uradnimi dokazi. Prav tako se bodo brez-pogojno morale dokazati eventualne spremembe v kulturah, to se pravi tam, kjer je že dolgo vrsto let zemlja iz obdelovalne postala neobdelovalna zemlja. Kolikor pa se je zgodilo obratno, to se pravi, da se je zemljišče iz neobdelovalnega spremenilo v obdelovalno, pa bo treba tudi take spremembe vsekakor upoštevati, saj bi drugače rešitve komisije ne bile utemeljene niti ne pravične, bite bi tudi v nasprotju z zakonom samim.

Težave povzročata tudi dejstva, da v katastru niso vnašene zemljiške posestne spremembe. Že nekaj let na primer uživajo zemljišča drugi lastniki, sklenjene so pravne pogodbe, prepiši pa niso izvršeni. Tudi take primere bo komisija posamezno obravnavala ter dokaze natančno preverjala. Seveda si pa posamezniki, ki trdijo, da je vseeno, če je bila na primer neka ustnena pogodba sicer sklenjena, prevzemnik pa zemljišča niti ni sam užival in tudi živi v družinski skupnosti — ali pa ne, da taki primeri morajo biti upoštevani. Kolikor se bo to v konkretnih primerih upoštevalo, se na noben način ne bo upoštevalo tako, kakor si taki ljudje to zamišljajo. Po tem njihovem mišljenju bi se vsi primeri dali takole obravnavati: v najlepšem soglasju bi se družinski člani pomenili med seboj, da jim je oče že pred ne vem kolikimi leti odstopil to ali ono nji, samo prepisano da še ni.

Zakaj je prišlo do zakona o zemljiškem skladu

Zakon vsekakor zasleduje več ciljev. Eden izmed njih je, da se prepreči in izkorenini izkoriščanje delovne sile. Imamo kmečke obrate, kjer družina res sama obdeluje posestvo (razen nekaterih sezonskih poslov, kakor kop v vinogradu, mlacev ali podobno). Na drugi strani pa niso redki primeri, ko se posestvo obdeluje z najeto delovno silo, ki je predvsem sramotno nizko plačana ter tudi na druge načine izkoriščana. Mnogo je dekel in hlapcev, ki garajo po vse življenje brez prave plače in ne da bi bili socialno zavarovani. Ko ostare in za čelo niso več sposobni, jih go-

spodarijo poženejo po svetu. Mnogo je primerov, ko kmetje za malenkostne usluge (prevoz drv, oranje njive ali kaj podobnega) zahtevajo od revežev velike protiusluge v delu. Za v najem oddanih nekaj arov njive v nekaterih primerih zahtevajo kmetje ogromne protiusluge v opravljanju dne.

Res je, da izkoriščanja delovne sile ta zakon popolnoma ne bo odpravil, ga bo pa vsekakor omejil. Da bomo tako izrazito kapitalistično izkoriščanje delovne sile popolnoma odpravili, bodo potrebni še drugačni ukrepi.

Med drugim bo zakon o agrarni skupnosti preprečil širjenje kapitalističnih tendenc v pogledu površine zemlje. Zakon nakupa zemlje do 10 ha obdelovalnih površin ne omejuje. Toda postavlja pa jasno mejo, da preko 10 ha nihče ne more. Ne bo torej več mogoče, da bi posamezniki na ta ali oni način kupovali zemljo, včasih po izredno nizkih cenah, izkoriščajoč trenutni obupni položaj prodajalca, kakor se je to nekaj do-gajalo. Vsakdo mora vedeti, da je s tem zakonom onemogočeno ustvarjanje veleposestev, ki jih je družba in njena oblast že s prvim zakonom o agrarni reformi razbila.

Družine pa, ki so doslej la-godno živlele na svojih 20 ali pa celo več hektarjih obdelovalne zemlje, pa bodo na ta način pri-morane, da bodo začele na 10 ha, ki jim bodo ostali, s smotrnejšim gospodarstvom pove-čali proizvodnjo, da si bodo na

ta način zagotovili svoj obstoj. Ob prvih razgovorih je zna-čilno to, da so vsi ljudje edini v tem, da je 10 ha obdelovalne zemlje popolnoma dovolj za preživljanje družine. Tudi tisti, ki bodo sicer zemljo oddali, se s tem mnenjem strinjajo (seveda kolikor so njihove izjave odkrite). No, mnenje teh ljudi pa niti ni toliko merodajno, glavno je, kako o tem misli ve-čina naših malih in srednjih kmetov, ki pa ta zakon v celoti podpirajo.

Zakon izrecno poudarja, da je zemlja izpod 10 ha obdelovalne površine zajamčena

Prazne in morda zlonamerne so govorice, da se bodo pozneje zemljiški sklad vključile še druge površine. Če bi družbi šlo za to, da bi dobili čim več zemlje, potem bi enostavno za-kom določal, da je dopustna na primer nižja obdelovalna povr-šina, seveda pa bo družba zemljo, ki bo prišla v sklad, smotr-no izkoriščala. Kolikor so dani pogoji, jih bo priključila KZ in državnim posestvom, kolikor pa tega ne bo mogoče storiti, pa jih bo začasno dala v uživanje, to-rej ne v last, tudi drugim inte-resentom. Pomeni, ki ga ima pridobitev zemlje za socialistične obrate, pa nikakor ne sme-mo podcenjevati. Zakon o zemljiškem skladu je torej za so-cialistične odnose na vasi in za nadaljnji razvoj kmetištva zelo važnega pomena.

V interesu vsakega pod eta 'e, da v zvezi z amortizacijo osnovna sredstva oceni čim realnejše

Ena trenutno najvažnejših nalog za nadaljnji razvoj soc. gospodarstva, ki kateri sedaj in-tenzivno pristopamo po vsej državi, je prav gotovo popis in ocena osnovnih sredstev. Od pravočasne in pravilne izvedbe ocene zavisi tempo prehoda na nov način gospodarskega poslo-vanja, ki se predvideva.

Za oceno osnovnih sredstev bomo rešili v našem gospodarstvu zelo pereče vprašanje amortizacije, ki se je do sedaj več ali manj še določala admi-nistrativno, kar pa seveda mnogokrat ni odgovarjalo dejans-kemu stanju in potrebam naših podjetij. Iz amortizacije so se deloma žrpala tudi sredstva za splošne potrebe našega go-spodarstva.

V interesu vsakega podjetja je, da v zvezi z amortizacijo osnovna sredstva oceni čim realnejše. V primeru previseke cenitve se bodo pokazale posledice v cenah in višini najemni-ne, ki jo bodo predvidoma mora-la podjetja odvajati skupnosti, ki jim je ta sredstva dala v upravo. V primeru prenizke ce-nitve pa podjetja ne bodo moga-la v redu vzdrževati osnovnih sredstev in nadomestiti iztrošene z novimi, za kar so pred družbo zavezani in odgovorni.

Druga pomembna posledica popisa in ocene osnovnih sredstev se bo pokazala v tem, da bodo podjetja izločila iz svoje-ga stanja vse tiste stroje in druga postrojenja, ki jih ne po-trebujejo. Sedaj še marsikje la-žljivo razni stroji neizkoriščeni, čeprav se jih na drugi strani potrebuje. Tako kot je sistem akumulacije napravil pravo re-volucijo v pravilnem razporedu delovne sile, tako se bo to sedaj pokazalo v pravilnem razpore-du strojev.

Kvalitetna in pravočasna iz-vedba ocene osnovnih sredstev zavisi predvsem od dobrega de-la in pripravi v podjetjih. Za to nalogo je potrebno 100% anga-žirati ves strokovnotehnični kad-er. Podjetja morajo nujno ime-

ti že pred konkretno cenitvijo (ko bo prišla cenilna komisija) o vsakem osnovnem sredstvu svoje jasno mnenje. Posebno je važno, da podjetja ugotovijo dobo trajanja posameznega stroja, koliko časa bo še le ta sposoben za obratovanje. Predvsem in skoraj izključno od uspešnih priprav v podjetjih zavisi ekspeditivnost in kvalite-ta dela cenilnih komisij.

V našem okraju so k tej na-logi nekatera podjetja kar do-bro pristopila. Tako imajo do-bro urejeno evidenco v Jugota-ninu, Kopitarni Sevnica, rudni-ku St. Janž in še v nekaterih podjetjih. V rudniku Senovo so angažirali skoraj ves tehnični kader, kar je pogoj za uspešno izvedbo cenitve. Temu zgledu naj sledijo še ostala podjetja, da bodo do 20. junija, ko homo začeli cenitev dokončno izvajati, dobro pripravljena. B. S.

De Gasperi z rezultati volitev ni zadovoljen

De Gasperijeva vlada se je resno pripravljala na te volitve, katerim naj bi služil tudi novi volilni zakon, da si z njim vlad-na koalicija štirih strank pridobi absolutno večino v skup-ščini, izkoriščajoč slej ko prej ne preveč demokratično »večin-sko premijo«. De Gasperi je svoje politiko opiral na propa-gandistično-demagoška gesla o »italijanstvu Trsta«, njegov mi-nister se je navdušil (z ameriškimi dolarji) za obnovljeno italijansko vojsko, ves vladni aparat pa je bil vprežen v na-cionalistično-iredentistično go-njo, usmerjeno predvsem proti Jugoslaviji, puščajoč pri tem v nemar vsa druga vprašanja, za-katera se italijanski človek ne-mara veliko bolj zanima kot pa za »diplomatske parade« itali-janske vlade. Posledica takšne-ga ravnanja se je dovolj jasno odrazila pri volitvah.

Skupen pregled doseženih uspehov za volitve v skupščino daje naslednjo sliko: Kršćansko-demokratska stran-

Naše delegacije v inozemstvu

Atene — Z Orient-expressom je prispela v Atene delegacija Zveze vojaških vojnih inva-lidov Jugoslavije, ki jo vodi Dušan Petrovič-Sane. V grški prestolnici se mudi tudi skupina 21 študentov beogradske Akade-mije za gledališko umetnost na čelu z rektorjem Dušanom Matičem. Kot gostje atenske film-ske šole si bodo jugoslovanski študentje med 10-dnevnim bi-vanjem v Grčiji ogledali nekatere grške umetniške filme in obiskali številne spomenike v Atenah in drugih krajih. Jugo-slovska gospodarska delegaci-ja na čelu s članom Zveznega izvršnega sveta Francem Le-skoškom je obiskala Akropolis in neko tovarno umetnih vla-ken. Potem je nadaljevala sve-je potovanje v Egipt.

Zadnje vesti

Dunaj — Dunajski list »Die Presse« je pričel v svoji ne-deljski prilogi objavljati od-lomke iz Dedičjeve knjige o maršalu Titu. Odlomke bo list objavjal okrog dva meseca pod skupnim naslovom »Človek, ki ustvarja svetovno zgodovino«. Določena poglavja Dedičjeve knjige je doslej objavil teore-tični časopis »Die Zukunft«.

Pariz — Francoski parlament je zavrnil investituro prvaka narodno-republikanskega giba-nja Georgesa Bidaulta. Pred-sednik republike Vincent Auri-ol je takoj sklical voditelje parlamentarnih skupin ter se z njimi posvetoval o najpriprave-njši osebnosti za sprejem man-data. Dobro obveščeni krogi so-ajajo, da so Andreje Marie, Ed-gar Faure in Louis Jacquinot najverjetnejši kandidati za re-šitev vladne krize.

Panmudžom — Zvezni čast-niki obeh vojskujočih se strank so se večeraj sestali v Panmudžomu, da bi nadaljevali s pro-učevanjem nekaterih admini-strativnih podrobnosti. Zaradi pospešitve dela so sklenili, naj se ustanovita dve mešani skup-nini, ki bi se naj po potrebi ste-alaj večkrat v toku dneva.

Seul — Južnokorejski parla-ment je enoglasno odobril po-sebna pooblastila predsedniku Sing Man Riju.

VAŽNO OBVESTILO!

Dne 21. junija ob 8.30 se vrši v Krškem (Kino dvorana) okraj-na konferenca SZDL.

- Dnevni red:
1. Volitev delovnega predsed-stva in komisiji;
 2. Referat o problemih in delu SZ;
 3. Organizacijsko poročilo;
 4. Diskusija po obeh poročilih;
 5. Razrešitev starega in volitve novega odbora;
 6. Sklepi, slučajnosti.
- Vsi izvoljeni delegati naj se konference sigurno udeležijo. Za občine: Bistrica, Bizeljsko, Dobova, Vel. Dolina, Brežice in Čatež bo vozil posebni avtobus.

Okrajni odbor SZDL
K r š k o.

Lado Smrekar:

Matiji Gub. u

Kdo si, ki nas budiš vekove
in dvigaš nam k uporu čvrsto pest?
Kdo si, ki kličeš nas sinove
in dramiš že stoletja našo vest?
Povsod si: v poljih, nad gorami,
v košatih krošnjah naših širnih
v oblakih sivih, med zvezdami
in vemo vsi — ime Ti je Prostost.
Si zlat oblak in dim in veter
in vihra burna kadar ključ zbor,
cvetica drobna, solza, eter
in vemo spet — ime Ti je Upor!

Kdo si, ki kličeš nas sinove
in dramiš že stoletja našo vest?
Brez groba si in vsi sledovi
pošastno zginiti so za Teboj,
a vemo vsi, da smo sinovi,
da silni, večno živisad smo Tvoj.
Brez groba si, Ti, kralj ubogih
in vendar poješ nam iz bujnih trav
in govoriš po volji mnogih,
ki dvignili s Teboj so punt krvav.
Nikjer ni groba, da poklonil
bi Tvoj potomec se, ki zdrav
je, čvrst;
ah, glej, tam v polju se je
sklonil —
in je poljubil Tvojo rodno prst!

OPOZORILO!
Proslava 380. obletnice smrti Matije Gubca je zaradi slabega vremena do nadaljnega preložena

Kako je z vprašanjem sedeža okraja?

Razna ugibanja, zatrjevanja, ki jih slišimo na ulicah in v lokalih, da so višji oblastveni forumi vprašanje sedeža okraja stornirali kot neumestno z dnevnega reda in govorice o novi teritorialni razdelitvi Slo-venije, vsled česar ne bi več prišla v poštev selitve itd., je mnoge ljudi privedlo v zmedo ter si o tej zadevi želijo po-jasniti. Prav to je verjetno pobu-dilo tov. Videniča, odbornika OLO, da je na V. redni seji za-hteval od tovariša predsednika tozadevnih pojasnil.

Tov. Zupančič je odgovoril, da je z ozirom na neodločen re-zultat glasovanja na III. redni seji sestavljal komisijo iz sedmih odbornikov, ji dal nalogo, da celo zadevo še enkrat prouči in s pomočjo aparata OLO zbere vse potrebne podatke ter jih stavi na razpolago vsem okraj-nim odbornikom, da bodo na eni izmed prihodnjih sej lahko z večjo preudarnostjo ponov-no glasovali. Dejal je, da so v komisiji člani odbora, ki bodo pripravili obojestransko prever-jene podatke, ki govorijo v prid selitve okraja in proti njej. Omenil je tudi, da se je komi-sija doslej že dvakrat sestala in pripravila nekaj podatkov. Iz teh besed tovariša pred-sednika OLO je razvidno, da to vprašanje še vedno čaka rešit-ve. Izvršni svet LRS, ki je o problemu in načinu reševanja informiran, ni doslej prav z ničemer zaviral dosedanje dis-kusije in sklepanja. Od tam smo tudi obveščeni, da se za daljši čas sploh ne predvideva kake nove teritorialne razdelitve in so govorice o tem v okraju ne-resnične in tendenciozne.

GRE ZA REŠITEV DVEH PROBLEMOV

V teku razprave o pravilno-sti in nepravilnosti selitve

okraja v Brežice, so sicer prihajale do izraza enostranske in osebne tendence, nenačel-nost itd., vendar se je jasno iz-kazalo, da gre pri tem za dva problema:

- a) za združitve okrajnih upravnih-političnih in pravosod-nih ustanov v enem centru.
- b) za definitivno rešitev vprašanja sedeža okraja.

Krški okraj je danes edini v Sloveniji, ki še nima združenih okrajnih ustanov. Vse do sedaj je okrajno sodišče poslovalo v Brežicah, a okrajni ljudski od-bor v Krškem, javno tožilstvo v Brežicah, notranja uprava v Krškem, zemljiška knjiga v Brežicah, katastrska uprava v Krškem itd. Kakšne težave, kol-iko nepotrebnih stroškov in zamude časa prinaša državlja-nom to ločeno poslovanje, sami najbolj vedo. Statistični podat-ki, ki jih je zbrala komisija, kažejo, da je samo v letu 1952 od 38.443 oseb prišlo na sodi-šče 7443 takih, ki so imeli v isti zadevi opravek tudi na okraju, to je, imeli so dvojna pota in dvojno zamudo časa. Dalje je v istem letu klicalo javno tožilstvo 4075 oseb v za-vedah, ki so istočasno povezane še z opravljenom na okraju, ali na notranji upravi. Vse te stranke bi svoje posle opravile na en dan v enem kraju, če bi ustanove ne bile ločene. Če ra-čunamo povprečne stroške ene poti z zamudo časa le 400 din, znesejo nepotrebni stroški le teh letno 4.607.200 din, ki bi z združitvijo odpadli.

Že samo ta dva primera (da ne govorimo o dvojnih potova-njih po vprašanju prometa in prenosa nepremičnin, potnih dovoljenj itd.) kažejo, da je lo-čeno poslovanje okrajnih uprav-no političnih in pravosodnih ustanov zelo nepraktično in prinaša državljanom velike stroške. Seveda to še ni vse. To je le del tistih neposrednih stroškov, ki jih imajo državlja-ni vselej, kadar imajo opravka v okrajnih uradih v zadevah, ki so vezane na več ustanov. So pa še drugi stroški, ki jih ima zaradi ločenega poslovanja drž-žavna uprava in grede iz drž-žavnega proračuna (od davkov, družb. prispevka itd.). Ti bre-menijo ne le tiste, ki potujejo na okraj, temveč tudi one, ki po celo leto sploh nimajo tam opravka. Za ilustracijo se na-va-ja le primer notranje uprave, ki ima zaradi ločenega poslova-nja letno najmanj 267.300 din stroškov. Povsem je jasno, da stroški, ki bi nastali s presele-tvijo ne morejo doseči niti eno-letnih stroškov, ki nastajajo za-radi ločenega poslovanja v drž-žavni upravi.

Ločeno poslovanje pa ima še druge zle posledice, ki jih ne-može meriti s finančnim efek-tom. Zaradi njega trpi kvanteta in hitrost poslovanja. Vsaka od teh ustanov je sicer v svojem delu samostojna, vendar priroda (Nadaljevanje na 2. strani)

Kulturna kronika sodobne slovenske vasi

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Posebni del razstave je bil poseben poučevanju slovenskega jezika na naši gimnaziji. Tu so bili rezultati našega dela, ki so se odražali ali v raznih okusno narisanih grafikonih, ki so prikazali koliko knjig so dijaki prebrali v letošnjem šolskem letu, kaj so brali, kaj narajši beru, katere pisatelje in pesnike imajo najrajši, katere gledališke predstave so videli, katerih akademij so se udeležili, kolikokrat so nastopili, koliko pesmi znajo na pamet, koliko knjig imajo doma in katere itd. itd. Veliko pozornost je vzbudil list, ki je grafično prikazal, katere časopise naročajo. Ugotovili smo, da največ Pionirski list, takoj za njim pa Posavski tednik. Naši dijaki bero okoli trideset časnikov in revij, kar je dokaj lepo število. Razstava je pokazala, da imajo naši domovi marsikatero knjigo in da jih zele še več, saj se je doslej prijavilo že nad trideset naročnikov Prešernovi družbi, med njimi tudi lepo število podpornih.

Posebna miza je bila posvečena načinu branja lepe knjige. Pri nas namreč beremo tako, da si izpišemo kratko vsebino in si na ta način knjigo še trdneje vtisnemo v spomin. Številni zapiski, ki so bili na razstavi, pričajo, da gre delo lepo od rok; poznanje slovenske knjige, ki ga imajo tukajšnji dijaki, pa kaže, da smo na eni izmed najboljših poti.

Naša prizadevanja v svetišču boginje Tije so bila pokazana v poročilih o naših uprizoritvah drame »Svet brez sovraštva«, komedije »Zupanova Mica« in operete »Planinska roža«. Prezreti pa ne smemo nekaterih akademij in koncertov, ki so sestavni del našega kulturnega življenja. Na razstavi pa smo posegli v tem pogledu nekoliko dalj, saj so bile razstavljene nekatere stvari iz domačega in tuje gledališkega sveta. Med posebnostmi nedvomno spada originalna fotografija japonske operne pevke Sunahare, lepaki ljubljanskega gledališča in skoraj vse večje kreacije znamenite jugoslovanske operne pevke Zlate Gungjenac.

Med pomanjkljivosti pa spada dejstvo, da smo imeli prema-

lo prostora. V prihodnje bomo morali za kulturne manifestacije takega obsega uporabiti dvorano zadružnega doma, kajti le na ta način bo mogoče materialno smotrno razporediti in ga razstaviti po vseh sodobnih estetskih principih. Naše prosvetno delo med ljudskimi množicami mora biti visoko kvalitetno, smotrno

in široko, kajti nič ni veličastnejša od službe ljudstvu.

Učiteljski zbor, ki mora biti v vsakem primeru žarišče kulturno-prosvetnega dogajanja na vasi, je v tem primeru pokazal veliko pripravljenost in znanje, kar pomeni polovico uspeha.

Pepca Juntez

Občinska konferenca v Leskovcu je potrdila dejansko stanje in dosegla svoj namen

V nedeljo, 7. junija, so se zbrali v Leskovcu delegati SZDL. Med gosti se je udeležil konferenca tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS Krško tov. Mlaktar. Poročilo o delu v preteklem letu in o nalogah SZDL je podal doseganji predsednik občinskega odbora tov. Zagorc.

Iz poročila je bilo razvidno, da so bili najbolj uspešni vaški zbori v Leskovcu, kjer so pridobili nad 100 novih članov, na Drnovem in Mrtvicah, slabše obiskani pa so bili tam, kjer se dela niso lotili dovolj resno. Da je SZDL bila pobudnik in organizator življenja na vasi nam dokazujejo zgovorna dejstva: elektrifikacija šestih vasi v Velikem Podlogu. Priprave za vodno skupnost na Krškem polju, gradnja šole v Senušah, napredek kulturno-prosvetnega društva, obnova in plantažni nasadi, uveljavljanje KZ itd. so plod dela in prizadevanj SZDL kot celote. Da pa ta ustvarjalnost ni bila hkrati aktivizacija slehernega občana, je v veliki meri kriva dokaj slaba organizacija in neprimerna taktika dela vaških odborov in občinskega odbora, ki ni znal pritegniti k ustvarjanju pretežno večine dela voljnih občanov.

Vse premalo je bilo gospodarskih in političnih razprav in predavanj, kar je imelo svoj negativni odraz pri delu občinskega odbora, sprejemanju raznih obveznosti, razbitju davkov in čestokrat zavzemanje le za posamezne primere, dočim ni bilo zavzemanja iz vidika celote. Po izčrpnem referatu se je razvila bogata diskusija. Delegati so se zavzemali, da bodo v prihodnjem šolskem letu zagotovili redni obisk na nižji gimnaziji, kjer so bili izostanki do 10%, gospodarski in drugi tečaj naj se prirejejo v obliki seminarjev — predavanj ter izrazili dokajšnje zanimanje članov do gospodarskih predavanj. Gradnja šole na Senušah, o kateri se govori že preko 50 let, so občani toplo pozdravili in nekateri že pričeli s prostovoljnimi deli. Ugotovili pa so, da ravno oni, ki so bili v besedah dokaj širokogrudni in imajo vprežno živino, da danes, ko je potrebno prijeti za delo, se stoji ob strani. Zato so sklenili, da bodo iz ostalih vaških odborov pridobili prostovoljce in jim pokazali za zgled. Kmetijsko zadružno posestvo pa bo prispevalo 1-dnevno vožnjo gramza. Kredit 1.020.000 din bodo uporabili za nabavo materiala. Delegati so potrdili pravilno politiko v kmetijstvu v pogledu preskrbe umetnih gnojil in orodja. Predlagali so, naj bi bila tudi cena za kakovostna semena regulirana z regresom, kajti od tega je odvisno povečanje hektarskega donosa. Gradnja silosov naj bi se vršila iz lesa, cement pa bi uporabili pri gradnji gnojnih jam.

V nekaterih primerih ni bilo pravnega izvajanja uredbe o

sečnji lesa, prav tako pri davkih in razbitju akontacij. Po širši razpravi o teh vprašanjih so se delegati zedinili, da je temu kriva prevelika aktivnost vaških odborov SZDL in sklicevanje zborov volivcev, ki so bili ponekod sklicani le enkrat.

Delo kulturnega društva in gasilskih društev je bilo zadovoljivo, premalo pa je SZ posegala s svojo usmerjalnostjo in nudila pomoč pri vsebini dela.

Po diskusiji tov. Mlaktarja, ki se je dotaknil aktualnih gospodarskih in političnih problemov doma in v svetu ter podčrtal politiko Vatikana, vprašanje vere in neizprosní boj proti klerikalizmu, so delegati enoglasno sprejeli predlog komisije za sestavo sklepov in sprejeli obveze za nadaljnje delo.

Izvolili so 13-članski odbor najbolj predanih tovarišev in 3-članski nadzorni odbor ter 7 delegatov za okrajno konferenco. Ko

Varčuj!

Ljudsko varčevanje v splošnem, a denarno še posebej, je za naše gospodarstvo izredno velikega pomena. Ves privarčevani denar, skoncentriran v državnih blagajnah, se uporablja za izvrševanje nalog, to je za povečanje proizvodnje, za zvišanje produktivnosti, za znižanje proizvodne cene. Vsled tega so hranilne vloge predpogoji za boljšo bodočnost delovnega ljudstva.

Z ozirom na važnost, ki jo imajo hranilne vloge in na do sedanjih razvoj varčevanja, ki sicer stalno narašča, moramo vendarle ugotoviti, da še daleč niso izčrpane vse možnosti za varčevanje.

Smisel besede »varčevanje« se približno krije s smislom besede »gospodarija«. Upravljanje poverjenih gospodarskih poslov spada k varčevanju, kajti zavedamo se, da z dobro voljo lahko odtrgamo delček gotovine, ki nam — naložen na hranilno knjižico — služi kasneje v eventualno pomoč.

Varčevanje je življenjska potreba, zato je treba ta smisel z vzgojno nalogo buditi in krepiti pri vseh slojih prebivalstva.

Varčuj pri novoustanovljeni Občinski hranilnici Videm-Krško, ki posluje v prostorih ljudskega odbora mestne občine Videm-Krško.

Nalozbe obrestuje hranilnica po 5%.

Ali ste že poravnali naročnino?

Knjižni program Prešernove družbe za leto 1954

Vsi člani Prešernove družbe bodo prejeli najkasneje do 1. decembra 1953 naslednjih pet knjig:

1. Koledar za leto 1954.
2. Ciril Kosmač: Pomladni dan — povest.
3. Ivan Ribič: Stopinje v snegu in Zgodba o zakladu — povesti.
4. Ivo Zorman: Iz obroča — mladinska povest.
5. Skrivnosti atoma — poljudnoznanstveno delo.

Koledar bo obsegal 160 strani velikega formata. Tiskan bo na boljšem papirju. Koledarski del bo dvobarven in opremo zanj pripravilja Slavko Pengov. Poleg tega bo imel 16 strani ilustracij v bakrotisku ter vrsto krajsih literarnih, poljudno znanstvenih in drugih prispevkov. Tako bo predstavljal pravo revijo po kateri bo vsakdo vedno rad segel.

Povest Cirila Kosmača »Pomladni dan« je že dosegla po-

poln uspeh in bo zadovoljila tako preprostega kakor tudi zahtevnejšega čitatelja. Avtor pa je delo predelal in razširil. Knjiga bo obsegala okoli 180 strani navadnega knjižnega formata.

Povest Ivana Ribiča »Stopinje v snegu« je ena naših najbolj originalnih povesti o dobi, ko je šlo slovenskemu ljudstvu za biti ali ne biti. Poleg te povesti bo v knjigi prvič objavljena povest »Zgodba o zakladu«. Knjiga bo obsegala okoli 200 strani normalnega obsega.

Mladinska povest Iva Zorman »Iz obroča« je zelo napeta zgodba o tem, kako so naši otroci posegli v narodno-osvobodilno borbo. Mladina bo z navdušenjem segla po njej, prav takim zanimanjem pa jo bodo brali tudi starejši ljudje.

V knjigi »Skrivnosti atoma« bodo pri nas prvič objavljene na poljuden način vsi izsledki, ki so v zvezi z atomsko energijo, od atomske bombe do izko-

Da ne bi ostalo le pri sklepih, naj za lo skrbi občinski odbornik

V ponedeljek, dne 8. junija se je vršil v volilni enoti Zg. Mladetiče, občina Tržišče, zbor volivcev. Kljub temu, da so bili volivci prepozno obveščeni za zbor in močnemu dežju, ki je padal cel večer, se je zbralo kar lepo število volivcev.

Razprava, ki jo je vodil delovni predsednik s pomočjo občinskega tajnika, se je pričela s problemom končne odmere davkov za leto 1952 in končala z elektrifikacijo. V pestri diskusiji so volivci obdelali glavne probleme, ki obstajajo v vasi.

Iz diskusije o davkih je človek (ki ne pozna razmer) dobil vtis, da volivci niso najbolj pripravljeni na pravilno odmero za l. 1952 glede na sorazmerje med posameznimi vasmí. Tembolj zato, ker je sam občinski odbornik »prepričan« o tem, da so dolinske vasi zapostavljene že pri sestavi davčne komisije.

Če bi tudi v Tržišču občinski ljudski odbor tako posloval kot v nekaterih občinah, kjer imajo davčne komisije prvo in pa tudi zadnjo besedo pri davkih, bi bilo težko napake popraviti. Ker pa je odbor že v naprej sklenil, da bodo po delu komisije (takrat, ko se bodo napake pokazale), skupno z njo in zastopniki davkoplačevalcev še enkrat pretresel, se upravičeno pričakuje, da bodo vse eventualne napake pravilno rešili. Po razpravi o davkih je zbor volivcev predlagal, katere od davkoplačevalcev naj odbor ponovno pretrese.

Zbor volivcev je razpravljal tudi o popravilu vaških potov,

čiščenju studencev, postavitvi brvi preko potoka itd. ter sklenil:

- a) za izboljšanje prehoda čez potok med Zg. in Sv. Mladetičem, se postavitva dve novi brvi,
- b) na polju, kjer se nabira in zastaja voda, se napravi več prekopov za odtok,
- c) da se na prostovoljen način očistijo in uredijo studenci v obeh vaseh,
- d) da se zgradijo betonske zapornice na obeh potokih, kjer bi se zbiral voda, da bi v primeru požara imeli s čim gasiti,
- e) da pota, določena za popravilo, porazdelijo na gospodarstva, po njih davčni moči in se obvezno popravijo najpozneje do konca avgusta itd.

Ze iz tega se vidi, da so se lotili važnih vaških vprašanj, sprejeli so tudi ustrezne sklepe. Za vsako nalogo so določili odgovornega človeka, ki bo akcijo organiziral. Nekateri volivci so spektično gledali na te sklepe, ker imajo menda že do sedaj slabe izkušnje. Slični sklepi so se že sprejemali, pa jih potem niso uresničili. Da se pa bodo sklepi zbora volivcev tudi spreveli v življenje, naj predvsem skrbi občinski odbor. V interesu vseh pa je, da ga nato volivci sami večkrat spomnijo.

Izpred sodišča

Zaradi nedovoljene trgovine se je zagovarjal kmet Franc Pavlenč iz Gmajne pri Raki. Zagrešil je kaznivo dejanje zoper narodno gospodarstvo s tem, da je v času od marca 1952 do marca 1953 nepravilno kupoval v občini Raka od kmetov 8 do 10 tednov stare prasce po 1000 do 2700 din in jih razprodal na sejmih skupaj 65, s čimer se je nepravilno pečal s trgovino kot poklicem. Obsojen je bil na en mesec zapore in 8000 din denarne kazni oziroma v primeru neizterljivosti na nadaljnjih 40 dni zapore. Obtoženeц je dejanje priznal, krivde pa ne, češ da je bil v vseh primerih naprošen od posameznih lastnikov za prodajo po določeni ceni. Kar bi pa več izkupil, bi pa po dogovoru ostalo njemu. Ni pa mogel dokazati, da bi bil res v vsakem primeru samo pooblaščenec.

Zanimivosti po svetu

Penicilin je tudi za zaščito povrtin. Vrtnarji v državi Maryland v ZDA smatrajo, da male količine penicilina lahko varujejo povrtine pred plesnjo in drugimi boleznimi. Eksperiment, ki so jih pred kratkim izvršili, so pokazali, da raztopina penicilina v vodi (nekaj enot penicilina na milijon enot vode) uspešno deluje proti raznim krompirjevim boleznim. Močnejša raztopina pa uničuje bolezenske klice tudi na sadnih drevesih.

Prošnje za sprejem v šolo predložite do 25. junija v ravnanstvu Gostinske šole v Ljubljani, Prizov 11. V prošnji je treba navesti stalno bivališče in socialno poreklo ter način oskrbovanja dijaka (v domu ali privatno). Priloženo naj bo zadnje šolsko spričevalo. Sprejemni izpiti bodo 26. in 27. junija. Dijaki naj se zbero v šoli ob devetih uri.

Oskrbovalnina v domu znaša 3.500 dinarjev mesečno. Učenci se lahko oskrbujejo tudi izven doma samo v Ljubljani pri starših ali sorodnikih. Iz tajništva gostinske zbornice okraj Krško

GOSPODARSKE zanimivosti

V TURČLIJ BOMO GRADILI VEČ VELIKIH OBJEKTOV

V hudi mednarodni konkurenci nemških, italijanskih, holandskih, francoskih in tržaških podjetij so zmagala naša podjetja na natečaju za graditev modernega silosa pri Carigradu in večjega števila mostov. Pod skupno firmo »Invest — import« bodo ta dela izvršila naslednja naša podjetja: »Rada iz Srbije«, »Stupnik« in »Rade Končar« iz Zagreba ter Franc Leskošek iz Maribora.

ENAJST MONTAŽNIH HIŠ ZA TURČLIJO

Zvezni izvršni svet je poslal Turčiji deset montažnih hiš kot pomoč tistim, ki jih je prizadel potres. Hišice je izdelalo podjetje »Trudbenik« iz Beograda in ob enem dodalo še eno hišico, kot svoje lastno darilo. Podjetje bo vse hiše brezplačno montiralo. V vseh 11 hišah je 16 stanovanj z vsem komfortom.

Kako je z vprašanjem sedeža okraja?

(Nadaljevanje s 1. strani)

posla nujno zahteva tesnejše poslovne stike, medsebojno sodelovanje in koordinacijo dela, kar pa je v sedanjih pogojih otežkočeno.

ZDRUŽITEV UPRAVNO-POLITIČNIH IN PRAVOSODNIH USTANOV NAREKUJEJO PREDVSEM GOSPODARSKI INTERESI

Verjetno niso več redki, ki menijo, da je za rešitev tega vprašanja edini izhod v združitvi teh ustanov v enem centru, kjer to najbolj kaže. Tako misli tudi komisija. Doslej se je diskutiralo le o dveh centrih, od katerih naj bi izbirali enega za sedež. Z ustanovitvijo okrajnega sodišča v Senušah, pa se močnejše uveljavlja še tretji, ki ima glede tega tudi svoje pravice. To dejstvo iz gospodarskih razlogov je bolj narekuje potrebo združitve. Jasno pa je, da vseh okrajnih upravnih političnih in pravosodnih ustanov danes ne moremo več združiti samo v enem centru, pač pa v dveh.

KJE NAJ BI BIL SEDEŽ OKRAJA

Pri sedanjem stanju stvari prav gotovo najmanj kaže to

združevati v Krškem. Če bi že imeli v Krškem vse potrebne pogoje za to, da se združi, nastane vprašanje, katerega od okrajnih sodišč naj bi selili v Krško? Menim pa, da bi se za brežiškega človeka mnogo težje odločil kot za sevnjskega, ker je že ustaljen in ima mnogo širše področje. To bi na drugi strani tudi pomenilo imeti v polovici okraja dve sodišči, v drugi polovici pa nobenega.

Misel, ki so jo sprožili v občinah severnega dela okraja, naj se okraj seli v enega od središč okrajnih sodišč v drugem pa naj se v smislu 146 čl. Zakona o okrajnih ljudskih odborih formira izpostava ministr. OLO ali pa vsaj v smislu 148 čl. istega zakona uradni dnevi, je po mojem mnenju najbolj sprejemljiva in bi zadovoljila večino prebivalstva v okraju. Nasprotno pa bodo trditve (ki jih nekateri zastopajo), da bi s preselitvijo sodišča in javnega tožilstva iz Brežic v Krško ter povečanim številom sodnikov odpadla potreba po dveh sodiščih, najbrž brez osnove in naletele pri veličin-
—lj—

Brežice obrtno in trgovsko središče spodnjega Posavja

Brežice, današnje važno obrtno in trgovsko središče spodnjega Posavja, ki leže sredi plodne ravnine na levi strani Save in blizu izliva Krke v Savo, so bile naseljene že pred prihodom Rimljanov v te kraje, v času Rimljanov pa je skozi ta kraj vodila rimska cesta Siscia — Emona (Sisak — Ljubljana), mimo današnjih Brežic pa rimska cesta Siscia — Nevidumum (Sisak — Denovo). V IX. stoletju je ta kraj podelil Ludovik Nemški solnograškim nadškofofom, v X. in XI. stoletju pa je spadal pod rajhenburško gospodščino, ki sta jo imela v posesti grof Viljem in njegova žena Hema iz rodbine Breže — Seliških. Sredi XI. stoletja pa je vdova Hema poklonila svojo posest (okoli leta 1043) solnograškim nadškofofom, ki so tako zopet postal lastniki tega kraja.

Brežice so se kot vsa ostala mesta začele razvijati okoli brežiškega gradu, ki je bil zgrajen v XII. stoletju v obrambo proti Madžarom. Zgradil ga je solnograški nadškofof poleg prostega stolpa, ki je stal najbrž že v IX. stoletju. V brežiškem gradu so gospodovali brežiški gospodje kot ministeriali (vazali) solnograških nadškofov. Leta 1480 je grad prešel v last Habsburške rodbine, ki pa je grad dajala v najem raznim grofom, med njimi tudi rodbini Attems. Grad je mnogo trpel v času turških napadov in kmečkih »puntov«, v XVIII. stoletju pa so ga obnovili in okrasili s freskami, prav posebno viteško dvorano. Leta 1917 je grad močno poškodoval potres in nujno bi bilo, da bi ga vsaj za silo popravili, da se ta zgodovinski spomenik iz preteklosti v bližnji bodočnosti ne bi porušil.

Brežice se v zgodovinski omenjajo prvič kot večje naselje že leta 1241, že v drugi polovici XIII. stoletja (leta 1253 in 1262) pa so uživale že trške pra-

vice in so bile sedež urada, v mesto pa jih je povzdignil solnograški škof Antolf leta 1353, tako bodo Brežice letos proslavile 700-letnico, odkar so postale trg in 600-letnico, odkar so postale mesto. Mestni red iz leta 1353 je predpisoval sledeče: Mesto je dobilo svojega mestnega sodnika, azilsko pravo za 14 dni za vse, ki se niso pregrešili proti oblasti solnograških grofov, dva letna sejma, meščani pa so dobili pravico prostega ribolova in prodaje rib, trgovci iz mesta pa prostost mitnine in carine.

Solnograški škofje so imeli v Brežicah že v XIV. stoletju lastno kovnico denarja. Leta 1479 in 1480 je Brežice porušil ogrski kralj Matija Korvin, ko pa je še isto leto zavzela Brežice vojska Habsburčanov, so ostale Brežice v posesti cesarja in postale deželno-kneževo mesto, cesar Maksimilijan pa je dovolil Brežicam dva letna sejma in tedenski tožni dan v soboto. To je bilo leta 1501. Cesar Jožef II. pa je leta 1784 potrdil Brežicam volitev mestnega sodnika, štiri letne sejme in grb: na belem polju se nad vodo dvigajo zeleni hribočki iz katerih se dviga zlat visok trikotni klin.

Brežice so mnogo trpele v času turških napadov, zato so jih obdalj z obrambnim obzidjem, leta 1469 so jih Turki požgali in izropali. Napadi so se ponavljali še v letih 1473, 1475, 1476, 1493 in 1529. Leta 1515 pa se je pri Brežicah zbralo okoli 80.000 »punitarjev« iz Kranjske, Stajerske, Koroške in Zagorja v borbi »za staro pravdo«, ki pa so se po naročilu cesarja Maksimilijana razšli, ostale pa je premagal deželni glavar Žiga Dietrichstein, pa tudi leta 1573 se je pri Brežicah zbralo mnogo kmetov »punitarjev«, katere je cesarska vojska premagala pri Krškem in Pilštajnu.

Interniranci iz Iabberšča Raba, pozor!

Vse bivše internirance Raba, borce rabske brigade, svoje umrlih internirancev in druge, ki se želite udeležiti septembrske svečanosti ob priliki odkritja spomenika na Rabu obveščamo, da je čas prijave samo še do 25. junija.

Prijave zbira Okrajni odbor ZB v Krškem in odbor za proslavo in postavitve spomenika pri Okrajnem odboru ZB v Krškem.

Ker bo zaradi pomanjkanja brodskega prostora število udeležencev omejeno, se pozneje prijave ne bodo moge upoštevati.

Ob priliki vpisa mora vsak obiskovalec Raba vplačati 350 din za prevoz na brodu in to bo zadostovalo za obe smeri. Prevoz z vlakom ali avtobusom pa bo vsak vplačal takrat, ko bo odhajal. Na železnici bo 50% popusta.

Vse potrebne informacije ter navodila dobite na Okrajnem odboru ZB v Krškem. (Več o tem v naslednjih številkah »Posavskega tednika«.)

Okrajni odbor ZB

Tovarna pohištva v Brežicah se dobro razvija

Tovarna pohištva v Brežicah je zadnje čase postala — lahko bi rekli popularna. Saj ni čudno, večino svojih izdelkov izvažajo, kar je seveda velik plus za podjetje.

Omenjeno tovarno so pričeli graditi takoj po osvoboditvi in je bila v začetku pod okriljem mestnega ljudskega odbora Brežice, kjer je bilo zaposlenih le 6 ljudi. Vsa zidarska dela so bila po večini napravljena prostovoljno. Seveda so dobili tudi nekaj dotacij. 12 strojev so prevzeli od narodne imovine in to predvsem skobelne, reskalne itd. V lanskem letu so si nabavili v tujini tudi stroj za politiranje.

Danes je zaposlenih v tovarni pohištva 81 delavec in uslužbencev. Delajo po normi oziroma po akordnih postavkah. Les iz skladišča gre najprej v precevalnico, kjer ga po določeni dimenziji odrežejo, nato ga poneso v strojni oddelki, od tam pa v furnirnico. Čim je furnir prilepljen, ga dajo v stiskalnico, kjer se mora temeljito osušiti. Ko je to delo opravljeno, les porazdelijo po ročnih delavnicah. Tu že izoblikujejo poljubne dele pohištva, ga politirajo, nakar delavci transportnega oddelka skrbno zapakirajo. Zadnje opravilo je zelo važno, ker gre večina pohištva v tujino, to se pravi, da se prevažajo z avtomobilom, vlakom in z ladjo, zaradi tega mora biti najskrbnejše obliko, da se med potjo ne poškoduje. Večino svojih izdelkov pošiljajo v Sibirijo; svoje vzorce so pa poslali tudi v Turčijo, od koder pričakujejo naročila. Za izvoz delajo predvsem hotelske in klubne opreme in tudi razno drugo notranje pohištvo.

Delo bi jim pa šlo mnogo hitreje od rok, če bi imeli dovolj strojev na razpolago, in to modernih. Z deviznimi razlikami si nameravajo nabaviti nove stroje iz inozemstva. Tudi za strojni oddelki je nujno, da ga povečajo, toda ovira je v tem, da imajo sredstva amortizacijskega sklada minimalna. Poleg tega je nujno, da si v kratkem nabavijo tudi tovarni avtomobil, ki jim bo prevažal pohištvo na železniško postajo.

Delavski svet tovarne šteje 15, upravni odbor pa 7 članov, ki dobro delajo. Poleg kvalifi-

ciranih in priučenih delavcev imajo zaposlenih tudi 16 vajencev, ki so v praksi zelo dobri, slabši so pa v šoli. V prostem času jih poučujejo tovarniški

Imajo tudi svoj pevski zbor. V letošnjem letu bodo s prostovoljnimi delom zgradili mladinsko igrišče. Če bodo vestni in delavni

uslužbenci, ki jim pri teoretičnem pouku nudijo vso pomoč. V tovarni obstoji tudi mladinski aktiv. V preteklem letu so imeli za svoje delavce ekonomski tečaj, katerega je obiskovalo 50 odst. vseh zaposlenih. Obisk bi pa bil prav gotovo večji, ako bi imeli le-ti stanovanja v neposredni bližini. Tako so pa ti po večini iz bližnje in tudi iz daljnje okolice.

kot so bili doslej — temu dokaz so številne diplome in pohvale — bodo vse težave, ki so le trenutne, premagali. Zgradili bodo prostore oziroma jih povečali, da bodo ustrezali njihovim pogojem, nabavili vse potrebne pripomočke, kot so stroji, avto in drugo. Ta obrat bo v bodoče velikega pomena ne le za Brežice same, temveč za naš celoten okraj.

Novice in dopisi iz naših krajev

Brežice

PREBIVALSTVO V MESECU MAJU

Pretekli mesec je bilo v naši občini novorojenih 34 deklic in 20 dečkov, od teh dva mrtvorajena. Všteta so vsa rojstva v bolnici. Umrlo je v istem času 7 moških in 4 ženske. Porok je bilo sedem: Zvan Slavko, uslužbenec iz St. Lenarta in Trentel Marija iz St. Lenarta; Kastelic Branko, oficir iz Brežic in Gliha Bronislava, uslužbenka iz Novega mesta; Hrastovšek Jože, krojač iz Bukovška in Kostanjšek Nada, šivilja s Črnca; Kovačič Miloš, uslužbenec iz Brežic in Špolar Zinka s Mosteca; ing. Dušan Terčelj iz Zapuči pri Ajdovščini in Marija Jesenko, predmetna učiteljica iz Brežic; Ferbežar Milan, uslužbenec iz Brežic in Hribar Terezija, kuharica iz Krške vasi; Stropnik Karel, učitelj iz Podsrede in Letič Elizabeta, učiteljica iz Podsrede.

Bušeča vas

BUŠEČA VAS OB KRKI

V nedeljo, dne 7. junija se je zbralo v prostornih šole od 45 članov SZ 29 volivcev, da izvolijo novo odbor. Na sestanku smo razpravljali o splošnih problemih. Vsi smo bili mnenja, da

naj bi zaživel naša organizacija z vsem delom na vasi. Vsek mora biti ponosen, da je lahko član SZ, ki vzdržuje interese vseh, se poglavlja v krajevno problematiko in tako posreduje na demokratični način reševanja najtežjih vprašanj bodisi v moralnem ali gospodarskem pogledu vasi.

Na soglasno željo članov so se združile tri vasi: Dol. Pirošica, Bušeča vas, in Rostena vas v organizacijo SZ s centrom v Bušči vasi, kjer so za to primerni prostori v šoli. Izvoljen je bil 10-članski odbor in revizijski odbor. Upajmo, da bo novi odbor zajel širši krog ljudstva, ki bo v bodoče aktivneje sodelovalo pri reševanju politično-gospodarskih in kulturno-prosvenskih problemov vasi.

Studenc

Na Studencu se pripravljajo za občinsko konferenco SZDL, dočim so volitve v osnovne organizacije SZ že izvedene. Pred volitvami so pobrali ves zastanek v članarini iz leta 1952 in za leto 1953 vključno do meseca julija.

V nove odbore so izvolili najbolj predrane ljudi, kar je razvidno že iz tega, da so resno pristopili k volitvam.

CERKLJE

Volitve v osnovne organizacije so izvršene. Na novo so ustanovili osnovno organizacijo v Hrastju.

Po vseh sestankih so razpravljali o davčni politiki in potrebi ideološkega dviga članstva, nadalje, da bi bilo dobro organizirati predavanja, na katerih naj bi se razpravljalo o kmetijstvu in živinoreji.

Senovo

GOSTOVANJE ŠENTVIDČANOV

V nedeljo, 8. junija pa je obiskala Senovo igralska družina iz Šentvida pri Planini in podala Klinarstvo dramo, troječlanko »Plavže«. Igralci, mnogi morda novinci, so se potrudili, da bi delo predstavili občinstvu čim zadovoljivejši in so pokazali dosti dobre volje. Škoda le, da je bila dvorana tako slabo zasedena.

Kostanjevica

Na občinsko konferenco, ki se je v Kostanjevici vršila dne 7. junija ni bilo nobenega starega odbornika SZ. Predsednik Obč. odbora SZ se ni udeležil niti enega sestanka. Povsod po vseh so izvedli volitve v osnovne organizacije. Najslabša udeležba je bila v sami Kostanjevici. Slabo stanje je tudi v Prušni vasi, kjer niso napravili niti seznama članstva, prav tako niso pobrali članarine za leto 1952.

V nov občinski odbor SZ so bili izvoljeni delavni ljudje.

Največ so razpravljali o obnovi podeželja. Nov odbor se je obvezal, da bo raziskal najbolj kričeče primere in predlagal za dodelitev kredita. Razkrinkal pa bo vse tiste, ki so kredit neupravičeno prejeli. Nakazali so konkreten primer, kako je prišel do hiše tov. Kučič, ki mu je pogorel hlev.

ZAČELO SE JE

Na gradbišču novega občinskega doma v Senovem se je pričelo z delom. V teku so zemljiška dela z izkopom za upravno poslopje. Sama zgradba je po projektu, ki je dokončen, predvidena 40 m od glavne ceste Breznica-Senov. Prostor, ki bo s tem nastal med zgradbo in to cesto, pa bo kulturno z nasadom, ki bo dajal prečlujo poslopja še večjo veljavo.

Obnova zdravstvenega doma v Cerkljah

Odbor za socialno skrbstvo in zdravstvo pri tukajšnjem ljudskem odboru si veliko prizadeva za izvedbo obnove prepotrebne zdravstvenega doma v Cerkljah. Kljub velikemu prizadevanju članov odbora in našega ljudstva v splošnem, ki si z vsakim dnem bolj želi, da bi bilo to vprašanje rešeno, dobivamo očitke iz okraja, da se malo brigamo za obnovo zdravstvenega doma. Pred odborom je na vsaki seji najaktualnejše vprašanje ravno obnova zdravstvenega doma; vendar imamo tu zapreko, kateri nismo kos, da bi jo sami rešili, primorani

smo prositi pristojni okrajni forum, da reši vprašanje stanovanjske stiske. V zdravstvenem domu so vsi prostori zasedeni z družinami pripadnikov JLA, katerim pa občinska stanovanjska komisija ne more najti primerne stanovanj v okolici, da bi se na ta način izpraznilo prostori v zdravstvenem domu, pri katerem je treba nemudoma začeti z obnovo, ker kredit, katerega smo zaprosili, nam je okrajni odbor predvidel in zagotovil, sezona za delo je pred nami in treba je takoj pričeti.

Z obnovo tukajšnjega zdravstvenega doma bi se znatno dvignilo zdravstveno stanje v širše okolice. Vemo, da je delovala organizacija zdravstvene službe že pred vojno, kar ljudje sedaj zelo pogrešajo. Ako pomislimo na veliko koncentracijo, ki je nastala z novim vojaškim središčem, lahko razumemo, da je zdravstvena akcija sedaj še bolj potrebna. Ravno tako je z zaledjem. Številni delavci okoliških vasi in hribovske vasi, katerih prebivalci garajo iz dneva v dan in si ne pritrjujejo niti toliko časa, da bi odšli do razmeroma oddaljenih Brežic, medtem ko bi našli v bližnjih Cerkljah hitro pomoč v nezgodah in tudi v težkih, dolgotrajnih boleznih. Šolski otroci so bili prej redno pregledani, kar se sedaj zelo pogreša. Ravno tako je s sosednjimi hribovskimi revnim Zumbekom. Prehod preko gore imajo ti bedni prebivalci naše domovine, ki se morajo slehernemu v sreci zasmititi, ravno na Cerklje in bi tu dobili tudi oni zdravstveno pomoč. Se nekaj je pri kmečkih ljudeh! Cerklje podeželski center, kamor se rad napoti vsak kmečki in hribovski človek, medtem ko je mesto Brežice že oddaljeno in odročno. Nekateri, ki jim razmere niso znane, menijo z optimizmom, da so dovolj blizu Brežice, da obnova tega doma ni tako zelo nujna, vendar je to zmotno, saj so tu zelo oddaljene vasi po hribovih kot: Planina, Brezovce, Premogovci, Kraška vas in druge. Imajo kar 8 do 7 km do ceste, nato pa še toliko do Brežic, kar je zelo daleč v slučaju nesreče ali nezgode.

Vse sile za obnovo naše zdravstvene ustanove bi se bogato plačale, saj vemo, da so le zdravi ljudje zmogni prispevati svoj delež k napredku socializma.

Mesto Videm-Krško se razvija

Mesto Videm-Krško dobiva iz dneva v dan drugo lice. Človek, ki že nekaj let ni bil v tem kraju, je ob ponovnem prihodu veselo presenečen; hiše so preurejene, na zunaj prebeljene, precej pa je novih, posebno na Vidmu. Tovarna Celuloza oziroma Roto je za svoje delavce zgradila že niz stanovanjskih poslopj in jih še gradi. Posebno prikupne so novozgrajene dvostanovanjske hišice ob Zdolski cesti, med katerimi se vijejo nove, zelo okusno urejene ulice. Med hišami so vrtni, kjer so posajene smreke in breze, ki celotno naselje še poživijo.

V Krškem gradi občinski ljudski odbor 12-stanovanjsko hišo, kjer bodo stanovanja moderno urejena z vsemi priključniki, to je kopalnica itd. Spodnje prostore bo občinski odbor uporabil za svoje pisarne, dokler si ne zgradi občinskega doma.

Pred kratkim so na novo preuredili park na Bonovem, v katerem je več zlahtnih dreves. Ob cesti so napravili novo ograjo, poti so lepo uredili in jih posušili z belim peskom, napravili klopi, da bodo v vročih poletnih dneh ljudje lahko posedali v hladni senci. Od mostu proti Krškem so ob Savi že prestavili električne droge in prekopal travnik, ki ga sedaj kompostirajo. V kratkem bo tudi tu lep park, ki bo obsegal približno 1 ha. Mislim, da bi bilo umestno prav v tem parku, ki bo precej obširen, zgraditi otroško igrišče, kjer bi se predšolski kakor tudi šolski začetniki lahko igrali.

izletniška točka dobila šele pravi pomen.

Letos je bila odobrena lokacija mostu na Savi. Rečeno je bilo, da bodo pričeli z gradnjo mostu že v mesecu avgustu. Ker pa ni kreditov na razpolago, so pred dnevi ponovno pričeli s popraviljem starega mostu, kamor bo vtaknjenih zopet nekaj milijončkov. Tako »fikanje« se vleče že dolga leta. Iz denarja, ki je bil izdan v povojnih letih za popravilo mostu, bi prav gotovo z malenkostnim dodatkom lahko zgradili moderen betonski most. Gradnja novega mostu je torej za nekaj let padla v vodo in s tem tudi gradnja vodovoda v Krškem, Nameravali so namreč speljati vodovod iz Vidma preko novega mostu v Krško. Potemtakem bodo pa morali v Krškem zgraditi najprej primeren vodnjak in potem šele vodovod.

Navedeni načrt je vsekakor za občane velikega pomena. Občinski ljudski odbor pa bo moral napeti vse svoje sile, da bo načrt res uresničen in da bo mesto Videm-Krško predstavljalo okrajno mesto v pravem pomenu besede.

Ko smo že ravno pri Zdolski cesti, iste ne smemo pozabiti. Že lansko leto se je o njej mnogo pisalo. Udarniško so jo gradili v preteklem letu brežiški dijaki, delavci pa so skozi vse leto trdo delali, tako da bo cesta do Dneva vstaje, t. j. do 22. julija, dana v promet.

Mesto samo je že preko 1 leto ozvočeno. Preko zvočnikov so med drugim prečitane tudi vse odredbe in odločbe občinskega kakor tudi okrajnega ljudskega odbora.

V Krškem je bila vse do leta 1949 tiskarna, ki je obratovala v okviru mestnih podjetij. Omenjenega leta so celotno tiskarno odpeljali. Po večkratni intervenciji je občinski odbor le dosegel, da bodo tiskarno v kratkem vrnil, kar bo velika pridobitev ne le za občino, temveč za celoten okraj.

Za poživitev gostinstva in turizma je občinski ljudski odbor napravil letni perspektivni plan, ki izgleda približno takole: Letos bodo na Trši gori preuredili stavbo, last narodne imovine, v sezonsko gostišče, kjer bo privlačna izletniška točka. Predvidena je tudi gradnja primerne hotela in restavracije na Vidmu, ki bi poleg ustreznih prostorov imel tudi prenočišča z vsaj 30 posteljami. Planinsko društvo pa ima v načrtu zgraditev planinske kočice v Starem gradu. Z dograditvijo hidrocentrale v Krškem, bi ta

V neposredni bližini tovarne Celuloza gradijo tudi Roto tovarno, ki bo v prihodnjem letu dograjena. Poleg tovarne je v gradnji tudi upravno poslopje in tovarniška ambulanta. Gradnja pa tudi prepotrebne plavalni bazen, ki bo dolg 50 in širok 25 metrov. Po vsej verjetnosti bo ta gotov že v mesecu avgustu in dan na razpolago kopalcem. Bazen je bil že res nujno potreben, Sava je preumazana, Krka pa predaleč. Razen tega se bo naša mladina lahko učila v plavanju, prirejali bodo razne plavalne tekme itd. V prihodnjem letu nameravajo poleg plavalnega bazena zgraditi še skakalni bazen in bazen za otroke. Okrog vseh treh bazenov bodo po načrtu položene betonske plošče, kjer bo na razpolago več miz za namizni tenis, nadalje igrišče za odbojko in košarko. Tudi kabine bodo moderno uredili. Ščasoma bodo uredili letno kavarino in bife. Da ne pozabim še najvažnejše; voda se bo z odlično toploto pri tovarni segrevala, tak o da bo sezona kopanja trajala od zgodnje spomladi do pozne jeseni.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: S 1. aprilom lanskega leta sem bil vsled preobličnega osovja pri JDZ reducirani in premeščen k Pionirju na Videm. Železničarsko obleko, ki sem jo dobil pred svojim odhodom od železnice (za njo sem dal 1000 bonov) sem vrnil, denar pa mi za njo niso povrnil.

Odgovor: Kolikor ne obstaja posebni interni predpisi za službeno obleko (uniformo) delavcev in uslužbencev JDZ, lahko svoj zahtevek, vrnitve 1000 bonov uveljavite pri Glavni direkciji JDZ. V primeru pa, če Glavna direkcija JDZ Vaš zahtevek zavrne in ne razpolaga s kakšnimi svojimi predpisi za službene obleke, se poslužite redne civilne pravne poti (sodišča).

Ali si že naročil „Posavski tednik“

Lojze Avsenjak

DREMAVEC

Nande v rudnik! Ta dremavec pa v rudnik! Poznate rudarje? In če jih poznate, potem veste, da je rudar nenasiten, kadar se je potreba nakrohotati na račun ubožca, ki ga vzame na tarčo.

No, Nande je stal pred obratovodjo, ki ga je meril od vrha do tal, meril in izmeril. Ta močan, korenjaški fant mu je bil všeč, in kar prvi hip si je obetal od njega korist.

»Dosti je je, junec, dosti. Če boš delal, kakor zmored, si bova dobra. K zdravniku, da te pregleda, potem pa v jamo!«

Prvo preizkušnjo je Nande prestal, ne da bi ga bil premagal spanec. Pri zdravniku pa se ga je lotil z vso silo, ga napadel in vil, naravnost in zvičajno. Nande se ga je zbal močno, da je vstal s klopi v čakalnici in se drenal sem ter tja med delavci, ki so čakali pregleda.

»Govedo! je zarenčal nekdo, ki ga je bil Nande pretrdo odrinil.

Nandeta pa je zasledoval spanec tudi takó. Čakalnica je bila majhna, ozka, ljudi pa mnogo.

zdravje! je vzkliknil zdravnik in ga lopnil po golih plečih, da se je fant, ki mu je že glava lezla k prsim, zdramil docela in zmazal na plano.

Naslednje jutro je Nande že pred svitom sedel v veliki čakalnici pred rovom. Rudarji so prihajali počasi, posedali po klopih, se šalili in spretno izbirali žrtve, po kateri bo — če ne bo hudirjevo udarna in domiselna — deževalo vsevprek. Ko je vstopil obratovodja, se je ozrl po njih, kakor da koga išče. Oči so mu veselo obstale na Nandetu, ki ga je bilo na klopi videti za polovico več kakor tovarišev.

»Ste ga videli, fantje, ha? Kateri skupini naj ga dam?«

Vse se je ozrlo na korenjaka, ki je nerazumljivo gledal to prečudno zanimanje zanj, in se kar vidno zdržnil, ko je vsevprek zavrelo v dvorani:

»Naši skupini, naši ga dajte!«

»Ste kakor otroci!« se je nasmejal obratovodja. »Kateri torej?«

Tedaj se je, boreč se s komolci, prav pred predstojnika prerinil kopač Jernej Rekar in vzkliknil, da so ga čuli do zadnjega koticčka dvorane:

»Resnično, zavidam vas za

naši, šest in dvajseti, potem ni prav in ne pametno.«

Pa kaj naj vam pravim! Naša proga je veglasta ko stara streha, vozički — naj jih hudič vzame! — ne stečejo, kakor da so nabiti s svincem. A ta, ta bi dvigal, E, bi bil pravil!

»A, Jernej, lej ga! Kaj pa potem naše proge, ha? Mar so one potegnjene z ravnilom, hm? Pa vozički tečejo kot ura, kaj...?«

Vse je shrulo vanj. Jernej pa je imel pred očmi le svoje težke prilike. Naježil se je, in obratovodja je odločil, da dobi novega vozača prav on.

»Alo, Povh, s temle pojdeš in glej, da ga v treh letih posekaš!«

Nande se je dvignil s klopi, zmeden in zadržan. Le malo je vedel, za kaj pravzaprav gre. Pa ni mislil na to. Pohlevno je sledil možu štiridesetih let, kopaču Rekarju, človeku srednje postave, širokih pleč in malih, živih oči, v katerih se je vedno, kadar le ni bil preveč jezen, neprestano igrivo in muhasto smejala.

»Pri meni ti ne bo težko. S teboj bom, kakor boš ti z mano. Imam prav, Osat?«

»Bi rekel da,« se je oglasilo za hrbotom novince.

Takrat je Nande spreumel, da Rečem vam, če ga ne date

KRONIKA NESREČ

Janezu Simončiču, 60-letnemu kovaču iz Leskovca pri Krškem, je padlo tnalno in mu zlomilo levo nogo.

S koso sta se vsekala in sicer v desno nogo 9-letni Zdenko Pacek, sin kmetja iz Jevš in v levo nogo 4-letni Zvonimir Škof, sin kmetja iz Drenovca.

Naboj je eksplodiral 14-letnemu Ivanu Lahoviču iz Bojsnega in mu poškodoval obraz in oči.

Alojz Serbec, 18-letni fant iz Pišec, je padel raz streho in si zlomil desno nogo.

S češnje je padla 41-letna Alojzija Kelhar iz Stare vasi na Bizelskem in si zlomila nogo.

Milici Šoško, 5-letni deklici iz Sobenje vasi, se je pri štedilniku vžgala obleka, pri čemer se

je otrok hudo opeknel.

9-letni Jerič Dobaj iz Starega gradu je šel čez nogo vagonček okotirne železnice za Savo in otroka hudo poškodoval.

Brežiški kmet Anton Miller se je vračal s konji iz vinogradu na malem vrhu. Nasproti mu je pridrvel na motornem kolesu uslužbenec KZ Globoko Poček in se zaletel naravnost v vprego. Neprevidnega motorista je vrglo nekaj metrov proč, Miller je dobil lažje poškodbe, konju pa je odrgalo nogo. Ljudska milica je takoj ugotovila, da je bil motorist vinjen.

Ivan Cvikel, 55-letni poslovođa rudnika v Senovem, se je v službi ponesrečil, kjer ga je udarila lokomotiva tako, da si je zlomil koželjnico in dobil poškodbe po životu.

spadajo k njihovi skupini pravzaprav trije.

Rekar — kakor da mu je uganil misel — je kratko pojasnil: »Kopaški pomočnik je. Ubogati ga moraš kakor mene, ker ve več kakor ti.«

No, ubogal je Nande rad. — Zdaj je vedel v glavnem to, da je pri njih treh za zadnjega, in s tem se je pri prič sprizajnil.

Prišli so v rov, in Nande, ki je korakal sredi, je občutil, kako ga je objel vlažen hlad, da je za hip zavzeto zaprl oči. Potem je šlo globlje in globlje. Hlad je izginjal in Nande je čutil, kako ga zamenjuje toplejši zrak, prepojen z vonjem po mokrem laporju in kdo ve kakih hribinah. Slišal je, kako s stropa kaplja voda. Toda vsega tega Nande ni več jasno zaznaval. Zrak, ki ga je vdihaval, ga je zvodil v sladko dremavico, in zdaj je videl pred seboj le še drobčkano lučko, ki je bingljala... bingljala... majčkena kakor kresnica...

»No, kako pa stopaš?«

Osat se mu je — ker je prednik v dremavici obstal — trdo zagnal v hrbot.

»Kaj?« se je oglasil kopač spredaj. »Aha! Je pač novinec in se buta v vsak prag.«

(Nadaljevanje sledi)

Senovo

KONCERT GIMNAZIJSKEGA PEVSKEGA ZBORA

V soboto, 6. junija je senovski gimnazijski pevski zbor priredil koncert. Zbor je izvajal partizanske, narodne in umetne pesmi, več od njih hrvatskih in srbskih. Pevski material je dober in se bo dalo iz njega napraviti še marsikaj. Zbor vodi tov. Vutkovič.

FIZKULTURA

Partizan (Krško)-ŠD Bratstvo (Rogatec) 2:2 (0:2)

Dne 7. junija po konjskih dirkah je gostovalo dobro moštvo Bratstva iz Rogatec ter odigralo prijateljsko tekmo z domačim Partizanom.

Gostje so se takoj znašli in dosegli v 9. minuti gol zaradi nesporazuma obrambe. Vratar bi ta gol lahko ubranil.

Domači so imeli v prvem delu igre več zrelih priložnosti za izenačenje in tudi vodstva. Neodločen napad pri streljanju na gol je več sigurnih šans zapravil.

V 36. minuti so vodili gostje z 2:0 ter so s tem rezultatom šli v odmor. V drugem polčasu se je domače moštvo pregrupiralo in zaigralo z velikim poletom. Igra je postajala ostra zaradi fizične premoči gostov. Pri trčenju dveh igralcev je bil poškodovan Mlakar, ki so ga odnesli z igrišča. Pozneje se je vrnil v igro.

O 21. in 24. minuti so domači izenačili rezultat na 2:2. Sledil je napad za napadom in gostje imajo se zahvaliti zelo dobremu vratarju, ki jih je rešil velikega poraza.

Gostje so igrali po tem izenačenju še bolj grobo ter pripravljali sodniku, kar ni dajalo

posebno dobrega vtisa številnim gledalcem, ki jih je bilo preko 1000.

Domači so bili v veliki premoči, ki pa je niso znali izkoristiti z goli.

V poročilu o glavni tekmi odigrani ob priliki športnega dne v Brežicah 24. maja, je izostal rezultat tekme TVD Partizan (Brežice)-TVD Partizan (Krško) 4:2 (2:0).

Uspela telovadna akademija v Krškem

Telovadno društvo »Partizan« v Krškem je pretekli teden priredilo telovadno akademijo v čast maršalu Titu.

Sporred je bil zelo pester in je obsegal najrazličnejše točke, kjer so sodelovali članbani, pionirji, pionirke, mladinci, mladinke, člani in članice. Zelo dobro so izvedle vaje »V valčku pionirke, ki so bile res dobro pripravljene. Tudi v orodni telovadbi so se izkazale mladinke in člani.

Najlepše pa so bile vsekakor izvajane simbolične vaje članic, kar so posebno poživili barmni reflektorji.

Dvorana je bila nabito polna, kar je dokaz, da imajo Krčani živo zanimanje za telovadne in tudi druge akademije, le da so te pri nas zelo redke.

TVD PARTIZAN (KRŠKO)-SENOVO 1:1

Dne 31. maja je bila odigrana prijateljska nogometna tekma v Krškem. Zaradi dežja je bil teren spolek in blaten ter se ni mogla razviti igra, ki smo je vajeni od domačih. Senovo je igralo poštvalno ter jim je uspelo kljub premoči domačih obrždati neodločen rezultat.

Nesreča ne počiva

Franc Koritnik, 20-letni delavec iz Bučarce, si je pri rezanju slame odrezal vse prste desne roke.

Cepilne proti kozam in II. cepilne proti davici

Obveščamo prebivalstvo, da se bo vršil pregled uspeha cepiljenja proti kozam in II. cepiljenja proti davici po sledednem dnevnem redu od 15. do 26. junija 1953 po šolah:

ZA OKOLIS BREZICE

- 15. junija Dobova ob 14. uri, Kapele ob 15. uri.
- 16. junija Bušča vas ob 13. uri, Cerklje ob 14. uri, Skopice ob 15. uri in v stavbi bivšega KLO Krška vas ob 15.30.
- 17. junija Čatež ob 14. uri, Velika Dolina ob 15. uri.
- 18. junija v zadržnem domu Brežice ob 14. uri in osnovni šoli Brežice ob 8. uri.
- 19. junija Globoko ob 13. uri, Artiče ob 14. uri, Sromlje ob 15. uri.
- 20. junija Pišce ob 13. uri.

ZA OKOLIS KRMELJ

- 15. junija Telče ob 7.30, Tržišče ob 10. uri.
- 16. junija v ambulanti Krmelj ob 10. uri.
- 17. junija Sentjanž ob 8. uri.

ZA OKOLIS RAKA IN KOSTANJEVICA

- 16. junija Raka ob 8. uri, Bučka ob 14. uri.
- 18. junija Podbočje ob 8. uri, Gradec ob 14. uri.

KINO

KINO BREZICE

13. 14. in 15. junija ameriški film »Carrie«.

23. 24. in 25. junija sloviti nemški barvni film »Immenssee«.

Nadalje vodimo pregovore za slovite nemške filme »Pot v Tiltz«, barvni film »La Paloma«, komedijo »7 let nesreče« in »Tri žene ob Verdiju«.

KINO SEVNICA

13. in 14. junija angleški film »S čredami čez kontinent«.

OSMRTNICA

36-letni Miha Oštr je za vedno zaspal pri popoldanskem počitku na dvorišču. Z njim žaluje 90 letni brat Martin.

V Črešnjicah je umrl Franc Ilc. Iskreno sožalje!

Tokio — 16. veletrdnjav z oporišč na Japonskem je bombardiralo dve severnokorejski letališči globoko v zaledju severne Koreje.

SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE LRS

KOMANDA LJUDSKE MILICE

razpisuje

NATEČAJ

za sprejem v splošno in prometno motorizirano ljudsko milico. Kandidati za sprejem v splošno ljudsko milico morajo imeti naslednje pogoje:

1. da so državljani FLRJ,
2. da imajo volilno pravico,
3. da so odslužili obvezni rok v JLA
4. da niso stari nad 30 let,
5. da so duševno in telesno popolnoma zdravi,
6. da so neoporečnega vedenja,
7. da niso bili obsojeni,
8. da opravijo sprejemni izpit.

Kandidati za sprejem v prometno motorizirano ljudsko milico morajo poleg pogojev, ki so potrebni za sprejem v splošno ljudsko milico imeti še to pogoje:

1. da imajo po možnosti 4 razrede gimnazije,
2. da so izučeni avtomobaniki in da imajo najmanj tri leta prakse,
3. da so vozniki A- ali B-kategorije.

Kandidati morajo sami napisati prošnje za sprejem v ljudsko milico in življenjske ter in skupno z ostalimi dokumenti oddati najbližji oostni ljudske milice. Tam bodo tako dobili tudi vsa potrebna pojasnila. Sprejeti kandidati bodo takoj nameščeni in bodo dobili s tem pravico do prejemkov po Uredbi o plačah pripadnikov ljudske milice. Cos za vlaganje prošni je od 8. junija do 8. avgusta 1953.

KOMANDA LJUDSKE MILICE

19. junija Kostanjevica ob 14. uri.

20. junija Črnača vas ob 8. uri.

ZA OKOLIS SENOVO

- 20. junija Senovo ob 16. uri.
- 22. junija Brestanica ob 16. uri.
- 23. junija Koprivnica ob 15. uri.
- 24. junija Pečice ob 16. uri.

ZA OKOLIS SEVNICA

- 12. junija Sevnica ob 9. uri.
- 15. junija Boštanj ob 9. uri.
- 17. junija Podgorje ob 9. uri, Zabukovje ob 11. uri, Podvrh ob 13. uri.
- 19. junija Blanca ob 9. uri, Poklek ob 11. uri.
- 22. junija Studenec (tudi za šolo Primož) ob 9. uri.
- 24. junija Ledina ob 9. uri.

ZA OKOLIS KRŠKO IN VIDEM

- 23. junija Leskovec ob 10.30, Veliki Podlog ob 12. uri, v ambulanti Krško (bivša bolnica) ob 11. uri, Videm ob 14.30.
- 24. junija Veliki Trn ob 11. uri, Zdole ob 14. uri.

ZA OKOLIS BIZELJSKO

- 25. junija v ambulanti Bizeljsko ob 12. uri, Orešje ob 16. uri.
- 26. junija Stara vas Bizeljsko ob 12. uri.

OPOZORILO

Slovenska izseljeniška matica priredi, dne 20. junija ob 20. uri v filharmonični dvorani v Ljubljani koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi, ki jih bo izvajal slovenski oktet. Nastopala bo tudi plesna skupina z narodnimi plesi. Po koncertu bo v istih prostorih zabava s pestrnim programom in plesom.

Koncert in sprejem je namenjen izključno ameriškim rojakom, ki bivajo na obisku v domovini. Rojaki naj se zberejo omenjenega dne ob pol osmi uri zvečer pred filharmonično dvorano na Trgu revolucije števil. 15 (Kongresni trg) Ljubljana.

SEJMI V OKRAJU KRŠKO

13. junija v Brežicah.

OGLAS

Kmetijska zadruga Veliki Trn išče vestnega trgovskega poslovoja. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Stanovanje preskrbljeno.

Pepče

pripoveduje...

Cim sem odšel iz Krškega, sem ob Savi opazil ribiča, ki je s križakom precejal umazano savsko vodo. Verjetno je imel malo uspeha, menda je na to že računal, zato je sedel na bregu in zatopljeno čital zanimiv roman. V bližini se je kopal nekaj mladincev, a ker je mladost norost, so si bili mladinci takoj edini, da »spotegnjo« v branje zatopljenega ribiča. Sklep je bil kmalu gotov in izvršen. Mladinec zaplaval v vodo, priplaval na križak ter potegne za drog. Droga se je začel smuljivo majati pred nosom čitajočega ribiča, kateri je kakor strela skočil pokonci ter pričel dvigati mrežo. Vendar brez uspeha, ker v mreži je bilo nekaj zelo težkega. Po daljšem naporu in nategovanju z uporabo vseh moči je skušal dvigniti mrežo in toliko zaželeni plen. Po dolgi borbi se mu je kol prelomil, a na ribičev veliko začudenje se skobaca iz mreže mladinec, ki zaplaval proti sredini Save in ga sinhlajajoče pozdravlja. Da je ribič postal divji je povsem razumljivo; da pa ne bi bil tudi jaz deležen izbruha njegove jeze, sem jo popihal ter šel naravnost na Telče poiskat tistega tovariša, ki je menda vesel in ne privoščil Telčanom, da bi jim zasvetila električna luč, verjetno zato, ker prav dobro vnovčuje voščene sveče lastnega izdelka. Ko bi nevoščljivost takih in sličnih ljudi gorela, potem ne bi bilo treba niti elektrike niti voska. Nazajgrede se v Sevnici pred bivšo postajo občudoval podstavek, na katerem je svoječasnno bil kip Aleksandra. Kipa sicer ni več, pač pa je ostal še podstavek z napisom »Aleksander zedinitelj« kot večni spomin še poznim rodovom, kako so posamezni Sevnčanji bili svoječasnno hvaležni Aleksandru Karadžordjeviču, ki je uvedel diktatorski režim v bivši Jugoslaviji. Pieta je lepa čednost, toda samo kadar je na pravem mestu. Vrnil sem se v Krško zmuden in truden. Želel sem si počitka, toda našel sem vihar. Ne vem, kaj je moja Kunitundico pričalo, razkačena je bila kot sršen, a čim sem stopil, me je že napadla: »Ti se potepaš okrog, pa obiraš ljudi, za stanovanje se pa ne brigaš, kdaj si mi že objubil, da se bova izselila iz te luknje in dobila človeku dostojno stanovanje. Toda za to nimaš časa, kar pomeni, da me ne ljubiš več in da bi rad videl, da bi v tem brlogu zbolela in umrla, da si boš lahko drugo zbral. Sej te dobro poznam.« Odgovoril nisem nič, a tudi utrujenost me je minila. Odšel sem zopet z doma in se sprehal ob Savi ter razmišljal o stanovanjski stiski v Krškem. Mislil sem si

ALI STE ŽE

poravnali naročnino? Za zaostankarje smo priložili položnice

Pozdravlja vas Pepče.

Pionirsko šahovsko prvenstvo v Ljubljani

V soboto in nedeljo se je v Ljubljani vršilo pionirsko ekipno šahovsko prvenstvo. Tekmovanja se je udeležilo 22 ekip, med njimi tudi dve iz našega okraja.

V soboto popoldne so se ekipe borile za vstop v finale. Kljub dobremu začetku sta naša ekipi izpadli.

V nedeljo so igrali simultanko proti mladinskemu prvaku tov. Groseku, vemojstru Vidmarju in Pircu. Edino zmago proti vemojstru Pircu je odnesel Naroglav iz Krškega.

Iz pionirskega življenja

Pionirski dan v Sevnici

Tudi pri nas v Sevnici smo imeli pionirski sevnškega sektorja svoj praznik, »Pionirski dan«.

Na dan pred rojstnim dnevom maršala Tita smo se zbrali pionirji in pionirke na trgu Sevnica. Ze v zgodnjih jutranjih urah je bilo zelo živahno, pionirji so prihajali iz Studenca, Primoža, Boštanja, Podvrha, in Blance kar peš s svojimi zastavami in voditelji, s Podgorja in Zabukovja pa so se pripeljali s kamionji in se veselo razpoloženi razvrstili po trgu.

Tu so jih pričakovali sevnški pionirji in jih pozdravili. Med to množico najmlajših smo videli pionirje in pionirke v svojih krojih, ki so prodajali pionirske značke in cvetica. Rahlo je rosil dež, a to ni prav nič vplivalo na naše veselo razpoloženje. Pogrešali smo samo one, ki so objubili, da bodo prišli in nam kako zaigrali. Tako pa smo ostali sami in bilo nam je težko.

Ko smo se vsi zbrali, smo odkorakali v telovadni dom Partizan. Vse pot nam je nagajal dež, a smo le vzdržali. V domu nas je pozdravil načelnik gimnazije, v imenu pionirskega starešinskega sveta nas je pozdra-

vil član Sveta, ki je povdaril pomen današnjega dne, kateri naj bo veličastna manifestacija počastitve rojstnega dne maršala Tita.

V domu smo gledali »Triglavske bajke« in bili z njo zadovoljni, ko je očaj sivi Triglav rešil sestrico, hčerko sinjega morja ter pregnal one, ki so po naši zemlji sejali razdor in sovraštvo.

Popoldne smo se zopet zbrali v gasilnem domu, kjer smo gledali lutkovno predstavo »Zogica noglica«.

Bili smo veseli in zadovoljni ter si takih dni še želimo.

Lepo se zahvalujemo vsem onim, ki so se trudili, da so nam omogočili prijeten dan, prav posebno hvala pa vsem podjetjem, ki so z denarnimi sredstvi prispevali na pomoč.

Iskrena hvala! Pionirji sevnškega sektorja

Vremenska napoved

Proti koncu tekočega tedna kratkotrajne oziroma samo krajevne nevihtne padavine, sicer ustalitev lepega poletnega vremena. Proti koncu naslednjega tedna zopet krajevne nevihte.

DALEČ JE SONCE...

Razvrščeni odred je odrinil iz Jastreba z zadnjim strelom v ušesih, ki je z njim Vuk izvršil obsodbo nad komandantom imenstnikom. Obe četi sta hodili vso noč v svojih dveh smereh in dolgo molčeli o tem. Pavle to noč ni stopal samo na repu svoje čete, niti se ni oddaljeval in zastajal, temveč je prehitel na čelo kolone, se vračal, dajal navodila, klical vodice — vse to je delal samo zato, da ne bi pokazal, da je zamišljen in da molči o tistem, o čemer, kakor je bil trdno prepričan, vsi molčejo. Vendar pa je bil v resnici Pavle zamišljen kakor še nikoli prej, in to, kar je razmišljal, so bili odgovorni njim in njegovemu samemu na ta molk.

Vi ste morda mislili, da se bomo morali bojevati samo s sovražnikom? Ne, to je dokaz, da nam škodujejo tudi takšni ljudje kakor je Gvozden. Zakaj? Naša borba ni samo bojevanje, temveč tudi revolucija. Svojo moralo ima, boj do kraja namreč in brez oizra do posameznika. Kaj drugega je lahko vzrok, da revolucija ne uspe,

kakor to, če v boju ne gremo odločno do konca? ... Žrtve? Saj prav to v mnogih deželah odlaga revolucija. Kdaj se bo potem izvršila družbena in zgodovinska sprememba, če bomo mislili na to, kakšna je cena boju? Ta strah pred žrtvijo, to podaljšuje življenje revščini in stiski. Proč sedaj s Hamletom! Čemu »proč«? Saj sem jaz sam streljal svojega tovariša, jaz, kakšno vojno sodišče nekli ... Kaj tako podaljšujem revščino in stisko? Strah pred tistim, kar čaka človeka po smrti na drugem svetu? Ne, temveč prav to obotavljanje, koliko bi žrtvovali.

Čeprav je hotel Pavle o Gvozdenovem primeru razmišljati posplošeno in načelno, je vendar mnogo razmišljal tudi o Gvozdenu samem. Gvozdenovo vedenje po sodbi si je Pavle razlagal kot hrabrost demobiliziranega obupanca. Zdelo se mu je celo, da je Gvozden tedaj, ko mu je bila objavljena sodba, vendar čutil krivdo pred odredom, pa čeprav je verjel, da ima sam prav. Tako pa je rav-

nal morda zato, da bi sebe pokazal kot poštenega, čeprav ga je težila krivda. Če se ne bi čutil krivega, kaj se ne bi drugače vedel, kričal, vztrajno pozival na razcepitev odreda in s tem poskušal poplačati svojo smrt. Ne, to ni velikodušnost. Gvozden je bil velik in dosleden obupanec: kričeca kriza našega odreda.

Vendar je postajalo Pavletu čedalje jasnejše: čim dlje je razmišljal, da od uspeha pohoda čez Moravo ni odvisen samo obstanek odreda; izid tega pohoda opravičuje ali obsoja tudi neusmiljeno kazneni nad Gvozdenom.

Ko se je sprehal ob bregu svoje reke, so bila ta vprašanja in skrbi za Pavleta tudi nekakšno globlje osebnostno obravnavanje. Stiskal je vrat v jopici in s počasnim enakomernim korakom gazil po snegu.

Zivljenje je vse postavilo surovo, neusmiljeno na glavo. Niti pastirček niti gimnazijec nista videla v naprej, da bodo neke mesečne noči iz njegovga grmovja in živih mej, ki so

se v njih valili slavčki in sinice, prežale nanj četniške, žandarke in nemške cevi. Nista videla v naprej, da bo bezeg na njegovih njivi tam onstran reke postal zaseda, ki iz nje pričakujejo sovražnikove svinčenke nekdanjega pastirčka, ki je prešteval, ko je pasel ovce, njegne bele drobne cvetke, ki so se po pozni pomladi križem krašem osuli in razprli. Pastirček ni sanjal, da bodo poljske poti, ki je na njih poznal svojo stopinjo in vtisnjen krivi mezinček po dežju, postale nevarna mesta, ki jih je treba naglo obiti in presekati. Gimnazijec ni mislil, da bo mesečina, ustvarjena za ljubezen in pesem, nekega dne postala sovražnik in smrtna nevarnost.

Da, da! Vse je drugače in mnogo drugače, kakor je bilo nekdanj. Vse je drugače, kakor si je človek zamišljal v sanjah, je pomislil Pavle z občutkom razočaranja nad seboj, kakor da nocoj prvokrat spoznava vse to.

21. poglavje

Drugo, resnično srečanje z domačim krajem se je začelo takole:

»Pavle, pogledj na tamle na bregu zaklano ženo!« je vzkliknil Vuk za njegovim hrbtom. Pavle se je zdrznil in vsi

spomini na otroška leta in mladost so vzprhnili kot divji golobi, ki jih je presenetil zahrten strel iz grmovja.

»Stopi pa pogledj!« je Vuku drhtel glas.

Pavle je pristopil k žrtvi in obstal; prešinil ga je srd.

Na snegu je ležala mlada, jedra kmetica, lahno obličena v spodnjem križu in letni bluzi, s skoraj odsekanjo, na stran zvrnjeno glavo. Levico je upognila k temnemu prerezu na grlu, ki se je okrog njega na snegu širil v mesečini temen madež.

»Čemu njo? ...« je po daljšem molku spregovoril Pavle.

»Vidiš, bila je lepa ... in počena. Uh, kako jih bom tolkel!« je zastokal Vuk.

Skupaj sta odšla od tam. Pavleta so znova zgrabile trenutno pozabljene skrbi. Jovana ni. Ze davno bi moral priti. Kaj neki se mu je pripetilo? Ujel ga prav gotovo niso, izkušen je in previden. Vuk se je jezil, grozil in vse mogoče predpostavljaj, zakaj ni prišel. Pavle je pogledal na uro: kmalu bo polnoč. Če Jovana ne bo, kaj naj storimo? Naj spreminimo smer pohoda? Ne, nikakor! Naj spet prebijemo dan v okolišni vasi — zelo je tvegano: ravnila je cesta, progla. Nemci so prav

gotovo zavohali smer njihovega pohoda. Čemu bi sicer potopili čolne in brodove na Moravi.

Do dveh po polnoči so Jovana zaman čakali. V topolovju se je razlegalo cepetanje: partizane je zeblo v noge, bil je hud mraz. Ko je Pavle izgubil vsak up v Jovanov prihod, se je odločil, da se bodo vrnili v prvo vas, tam prebili dan, naslednjo noč pa spet prišli na dogovorjeno mesto.

Prikrivaje se za živimi mejami ob poteh je četa naglo prekorajčila polje in se namestila v dveh hišah kakor po navadi ob robu vasi. Kmetje so jih sprejeli s strahom in s simpatijami. Stražarja so postavili v senik, brez puške, s samo z revolverjem. Zaradi varnosti so gospodarji prepovedali, da čez dan ne sme nihče oditi z dvorišča. Utrujenji in prezeblji so partizani takoj polegli po tleh in zaspali.

Tudi Pavle je legel spat, toda kljub utrujenosti je imel rahlo in nemirno spanje. Zjutri so ga opeke, ki je na njih ležal, pa se je kaj kmalu dvignil in načel pogovor z gospodarjem. Kmet se mu je pritoževal nad četniškimi pokoli. Četniki so zlasti v zadnjem mesecu pobesneli in kakor nori kralj ne samo partizanske pristaje: